

یادداشت روز...

منتقدان، شرکای نادیده توسعه هستند!

منتقد دشمن نیست، همراه است

■ **نجمه لبانی مطلق**

این یادداشت رامی شود با یک جمله ساده شروع کرد؛ جمله ای که اگر درست جابیفند، بسیاری از سوء تفاهم ها تمام می شود؛ منتقد، دشمن نیست.

در فضای اجتماعی امروز ما به ویژه وقتی پای دولت و نهادهای حاکمیتی به میان می آید، گاهی نقد کردن به اشتباه با دشمنی یکی گرفته می شود. انگار هر کس سوال پرسد، هر کس ایراد بگیرد، هر کس بگوید « می شود بهتر عمل کرد »، حتما نیتی پشت حرف او است. اما واقعیت این است که نقد، اگر از دل جامعه و برای جامعه باشد، نه تنها تهدید نیست بلکه یکی از مهم ترین موتورهای توسعه است. کیش، به عنوان و پترین اقتصادی، گردشگری و حتی فرهنگی کشور، بیش از هر جای دیگری به گفت و گو، شفافیت و شنیدن صداهای مختلف نیاز دارد. منطقه ای که قرار است الگوی پیشرفت باشد، نمی تواند با سکوت رشد کند. توسعه در خلأ اتفاق نمی افتد؛ توسعه از دل تضارب آراء اختلاف نظر و حتی نقدهای تند اما دلسوزانه زاده می شود. کسی که از عملکرد دولت، سازمان منطقه آزاد کیش و ارگان های دولتی انتقاد می کند، لزوماً دنبال تخریب نیست. خیلی وقت ها کسی است که این خاک را دوست دارد، این جزیره را خانه خود می داند و آینده اش را با آینده کیش این جزیره مرجانی گره زده است. او نگران است؛ نگران فرصت هایی که از دست می رود، نگران تصمیم هایی که می توانست بهتر باشد، نگران فاصله ای که میان شعار و عمل ایجاد می شود. این نگرانی، اگر بیان نشود، تبدیل به دل زدگی و بی تفاوتی می شود؛ و بی تفاوت بودن خطرناک تر از نقد است.

جامعه ای که در آن نقد سرکوب می شود، آرام به نظر می رسد، اما این آرامش، آرامش قبل از رکود است. هیچ مدیری، هیچ سازمانی و هیچ دولتی با شنیدن فقط تعریف و تمجید رشد نکرده است. پیشرفت واقعی زمانی اتفاق می افتد که مدیران شجاعت شنیدن نقد را داشته باشند و منتقدان هم مسئولیت پذیری در بیان آن. نقد سالم نه فریاد بی هدف است و نه تخریب شخصی است. نقد سالم، مسأله محور است. راه حل پیشنهاد می دهد و از سر دلسوزی می آید. بسیاری از کیشوندان، فعالان اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی کیش وقتی انتقاد می کنند، دقیقاً به همین دلیل است: چون می خواهند این جزیره جای بهتری برای زندگی، کار و سرمایه گذاری باشد. آن ها نه رقیب اند نه دشمن؛ آن ها شریک توسعه اند.

بباید مرز روشنی بکشیم بین دشمنی و نقد. دشمنی به دنبال ویرانی است، اما نقده به دنبال اصلاح می باشد. دشمنی امید را می کشد، اما نقد از امید زنده می شود. دشمنی پشت درهای بسته شکل می گیرد، اما نقد در روشنایی و در برابر چشم همه. در پایان، اگر دلمان برای کشورمان و در وسعت کوجکتر برای جزیره مرجانی زیبایمان می سوزد، اگر آینده آن ها بر ایمان مهم است، باید مثال ها را دور داشته باشیم و نقد بشنوم. توسعه، محصول گفت و گوی صادفانه است، نه سکوت تحمیلی. و چه خوب است روزی پرسد که شنیدن جمله « من منتقد » نه باعث سوء ظن، که نشانه تعهد و مسئولیت اجتماعی تلقی شود. کیش عزیزمان بیش از هر چیز به همین نگاه نیاز دارد.

یادداشت روز...

مسئولیت؛ امانتی برای خدمت

■ **زهره اشرف زاده**

مدیریت، پیش از آنکه جایگاه قدرت باشد، جایگاه امانت است. هر مسئولیتی که به فردی سپرده می شود، نه دارایی شخصی اوست و نه فرصتی برای تأمین منافع فردی، بلکه امانتی است که از سوی مردم و دولت در اختیار او قرار گرفته تا در مسیر خدمت، آبادانی و بهبود امور عمومی به کار گرفته شود. این نگاه، زیربنای مدیریت سالم و پایدار در هر جامعه‌ای است.

مدیریت سالم، مدیریتی است که در آن مسئول، خود را مالک جایگاهش نمی‌داند، بلکه امانتدار و پاسخ‌گوی آن می‌بیند. چنین مدیری می‌داند که جایگاه‌ها ماندگار نیستند، اما اثر تصمیم‌ها و عملکردها می‌تواند سال‌ها در زندگی مردم باقی بماند. از همین رو، در مدیریت سالم، اولویت نه منافع شخصی، نه روابط، و نه نگاه‌های کوتاه‌مدت، بلکه منافع عمومی و مصالح بلندمدت جامعه است. یکی از آسیب‌های جدی در حوزه مدیریت، سوء استفاده از موقعیت است؛ جایی که مسئولیت از مسیر خدمت خارج می‌شود و به ابزاری برای ترجیح منافع فردی یا گروهی تبدیل می‌گردد. این انحراف، اعتماد عمومی را تضعیف می‌کند و سرمایه اجتماعی را که بزرگ‌ترین پشتوانه هر نظام مدیریتی است، فرسوده می‌سازد. در مقابل، مدیریت سالم بر شفافیت، انصاف و پاسخ‌گویی استوار است؛ اصولی که مانع شکل‌گیری سوء استفاده و زمینه‌ساز اعتماد متقابل میان مردم و مسئولان می‌شود. استفاده بهینه از این مسئولیت به این معناست که هر تصمیم، هر اقدام و هر سیاست‌گذاری با این پرسش همراه باشد: «آیا این کار به نفع مردم است؟» مدیری که چنین نگاهی دارد، از نقد نمی‌هراسد، زیرا نقد را فرصتی برای اصلاح و بهبود می‌داند، نه تهدیدی برای جایگاه خود. او می‌داند که مسئولیت، فرصتی محدود برای خدمت مؤثر است و بی‌حقی دائمی.

فرهنگ امانت‌داری در مدیریت، زمانی نهادینه می‌شود که مسئولان خود را وام‌دار مردم بدانند و بپذیرند که قدرت و اختیار، همراه با تعهد اخلاقی و اجتماعی معنایی‌د می‌کند. در این چارچوب، مسئولیت نه امتیاز، بلکه تعهد است؛ تعهدی برای حفظ منافع عموم، رعایت عدالت و جلوگیری از هرگونه بهره‌برداری شخصی. در نهایت، جامعه‌ای موفق‌تر خواهد بود که در آن مدیریت به‌عنوان یک وظیفه اخلاقی و اجتماعی تعریف شود، نه یک موقعیت شخصی. مسئولیت‌ها می‌آیند و می‌روند، اما آنچه باقی می‌ماند، کیفیت خدمت و میزان پایبندی به امانتی است که مردم سپرده‌اند. مدیریت سالم، یعنی وفاداری به این امانت؛ ساده، شفاف و در خدمت مردم.

نقد روز...

هزینه های موازی

اقتصاد کیش – در یکی از زیر مجموعه های سازمان منطقه آزاد کیش بدون توجه به حیف و میل ثروت و بودجه بیت المال برای اینکه راه ورود نیروهای مورد نظر به مجموعه باز شود نفقات جدیدی پست گرفته اند و حقوق و مزایا دریافت می کنند و در عین حال نفر قبلی که عزل شده بدون تعیین تکلیف و سپردن مسئولیت جدید، همان حقوق و مزایا را دریافت می کند، یعنی در هر پست همزمان دو نفر بابت آن حقوق دریافت می کنند. اولی پشت میزش نشسته است و قبلی می آید کارت میزند و می رود. اولی چون پست گرفته و حقوق جدید و خوبی دریافت می کند راضی است، قبلی هم چون حق و حقوقش قطع نشده راضی است و حرفی ندارد و چیزی نمی گوید! مدیر بالایا می چون به هدش که انتصاب نفر مورد نظر است رسید و تئش نمی بیند، راضی است و کاری به کارشان ندارد و اینکه در یک زمان برای یک پست بطور موازی دو هزینه جداگانه هم میشود اصلا مهم نیست!

یکشنبه ۵ بهمن ۱۴۰۴ – ۵ شعبان ۱۴۴۷ – ۲۵ ژانویه ۲۰۲۶ – شماره ۴۸۷۴ ، صفحه ۳

گزارش ویژه

فرصتها و چالشها در مسیر ارتقاء طراحی‌های نوین معماری در کیش

■ **یاسمن حمیدیان**

قانع نشویم. تلفیق سنت و مدرنیته می‌تواند راهگشای طراحی‌های موفق باشد.

بین‌المللی می‌تواند به شکوفایی طرح‌های نوین و خلاقانه در این جزیره کمک کند.

چشم‌انداز معماری کیش

به گزارش اقتصاد کیش در نشست‌ی که با

تبدیل به نماد این شهر شده است. همچنین اشاره کرد که در طراحی‌های خود همواره تلاش می‌کند که ساختمان‌ها بتوانند حسی خاص به انسان القاء کنند و بتوانند با فضا ارتباط برقرار کنند. تهرانی در رابطه با روش طراحی‌اش گفت: «برای هر پروژه، یک داستان تعریف می‌کنم و این داستان مبنای طراحی من است». وی پروژه‌های برجسته‌ای مانند ساختمان مشابه کشتی در هامبورگ و دانشگاه شیخ زاید در ابوظبی را طراحی کرده است، که همگی در نوع خود مثال‌هایی از طراحی‌های نوین و خلاقانه به‌شمار می‌روند.

اقلیم کیش به‌عنوان مبنای طراحی

اقلیم گرم و مرطوب کیش، تابش شدید خورشید و همجواری با دریا، طراحی معماری را تاگزیر به استفاده از راهکارهای غیر فعال اقلیمی می‌کند. ایجاد سایه، کنترل تابش، تهویه طبیعی، استفاده از فضاهای نیمه‌باز و پرهیز از نماهای تمام‌شیشه‌ای، از جمله راهکارهایی است که می‌تواند به کاهش مصرف انرژی و افزایش آسایش حرارتی منجر شود.

در این میان، طبیعت جزیره کیش نه یک پس‌زمینه، بلکه بخشی از ایده معماری است. ارتباط بصری با دریا، افق باز و کیفیت نور، ظرفیت‌هایی هستند که می‌توانند به خلق فضاهایی ماندگار و متناسب با هویت جزیره منجر شوند.

صنعتی‌سازی، مصالح و دوام ساخت

در بخش دیگری از نشست، صنعتی‌سازی ساخت‌وساز به‌عنوان یکی از ابزارهای دستیابی به کیفیت پایدار مطرح شد. استفاده از سیستم‌های پیش‌ساخته، طراحی دقیق جزئیات اجرایی و کاهش خطاهای انسانی در فرآیند ساخت، می‌تواند نقش مؤثری در افزایش دوام ساختمان‌ها و کاهش اتلاف انرژی داشته باشد. انتخاب مصالح ساختمانی در جزیره کیش باید بر پایه مقاومت و برابر شرایط تابش خورشید و اثرات یون کلر موجود در هوا، بهبود عملکرد انرژی، دوام بلندمدت، سهولت نگهداری و هماهنگی با سیمای شهری و رویکردهای معماری پایدار انجام شود. رویکرد پایدار در معماری، تنها به فرم محدود نمی‌شود، بلکه از انتخاب مصالح تا نحوه اجرا و نگهداری بنا را در بر می‌گیرد.

نقش معماران و کیفیت فرآیند طراحی

با یک شفيعی بهشتی از اعضا کار گروه معماری با تاکید بر اهمیت نقش معماران گفت : در کنار مسائل فنی و اقلیمی، کیفیت معماری کیش به میزان زیادی به سطح آگاهی و رویکرد حرفه‌ای طراحان و معماران فعال در جزیره وابسته است. اشراف طراحان و معماران فعال

۳

کارشناس مناطق آزاد:

توجه به تقویت جامعه محلی در مناطق

آزاد ضروری است

اقتصاد کیش – در واکاوی فرصت‌های مناطق آزاد کشورمان برای معادلات دیپلماسی اقتصادی و ترانزیتی، باید در خصوص رفع چالش‌ها، چاره‌ای اندیشیده شود؛ چراکه طی سال‌های اخیر الزامات قانونی در این مناطق چندان اجرا نشده و حمایت‌های حقوقی و تشویقی در قامت مزایا و معافیت‌ها در مناطق آزاد ایران عملاً از حیز انتفاع ساقط شده است؛ موضوعی که سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی با آن مواجهند و ضرورت دارد در جهت بهره‌مندی از ظرفیت این مناطق در توسعه کشور، قوانین حمایتی و تشویقی موجود در این مناطق احیا شود.

به گزارش اقتصاد کیش مجید صیادنورد – کارشناس مناطق آزاد – در یادداشتی فرصت‌های مناطق آزاد کشورمان برای معادلات دیپلماسی اقتصادی و ترانزیتی و چالش‌های آن را تشریح کرده که در ادامه آمده است:

«مسروعهت‌زدایی از مبانی حقوقی و قانونی مناطق آزاد که منبعث از بی‌ثباتی قانونی، تعمیم قوانین سرزمین اصلی به حوزه جغرافیایی اجرای مزایا و معافیت‌های قانونی این مناطق، عدم تمکین مجری، قانونگذار و ناظر در مسیر اعمال قانون و همچنین ابطال قوانین با طر ح موضوع در دیوان عدالت اداری از چالش‌های پیش روی مناطق آزاد است.

دخالت‌های نمایندگان مجلس و نیروهای دولتی – سیاسی استانی در فرآیندهای تصمیم‌گیری و همچنین تنزل جایگاه دبیر خانه شورای عالی و مناطق آزاد از نهاد ریاست جمهوری به وزارت اقتصاد باعث تقلیل بیش از پیش جایگاه، کارکرد، قدرت مانور و عملکرد مناطق آزاد شده است. از سوی دیگر کزتابی و کج فهمی از مفهوم مناطق آزاد در ادبیات مدیریتی و کارشناسی کشورمان طی سه دهه اخیر و در نهایت حضور مدیران بی اطلاع، تورم نیروی انسانی و آشنایی اندک با ظرفیت‌ها و ماهیت کاری مناطق آزاد، این مناطق را با مشکلاتی مواجه کرده است. فارغ از چالش‌های صدارالاشاره، مناطق آزاد تجاری صنعتی ایران از قابلیت اثر گذاری و الگوسازی قابل توجهی در محورهای مختلف توسعه‌ای، پدافند غیرعامل، همکاری های منطقه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی – بخش خصوصی بر خوردار هستند که می‌توان به الگوی حکمرانی دولت مدرن ایران مبتنی بر حکومت متمرکز بر اساس تصمیم‌گیری، تصمیم‌سازی و اجرای تصمیمات از پایتخت به اقصی نقاط کشور اشاره کرد.

در ایسن میان مناطق آزاد، با هدف توانمندسازی نیر وهای بومی، حمایت از مدیران محلی در جریان سازی امور ملی و تقویت نیروهای کارشناسی در مناطق محروم و مرزی کشور از سال ۱۳۷۲ در ادبیات دولتی کشورمان ایجاد و زمینه پرورش نیروی انسانی که قابلیت اثر گذاری در همکاری‌های بین المللی جمهوری اسلامی ایران را دارند، فراهم شده است.

در این میان، طرف یک دهه اخیر، طرح تفویض اختیارات به استانداردان (با شدت بیشتر در دولت چهاردهم) در دستور کار دولت‌های مختلف قرار گرفته و این مهم از مدل به اجرا درآمده در مناطق آزاد ناشی می‌شود. همچنین موقعیت مکانی مناطق آزاد موجب باز تولید دو ظرفیت در حوزه پدافند غیر عامل و همکاری های منطقه ای برای حوزه های اجتماعی و دیپلماسی اقتصادی کشورمان، را فراهم کرده است.

براین اساس، مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد فرصت مغتنمی برای سرمایه گذاری‌های مشترک، توسعه مناسبات مرزی و ترسیم افق های جدید همکاری اقتصادی با کشورهای همسایه، خلق کرده و در عین حال با توجه به قربات های قومی – مذهبی با کشورهای همسایه در نقاط مرزی، زمینه تضعیف نیروهای گریز از مرکز، و تقویت اعتماد به توانمندی های داخلی برای پیشرفت فردی و اجتماعی برای شهروندان مناطق مزبور را ایجاد کرده و می‌کند. سومین ظرفیت مناطق آزاد مشتمل بر اجرای اقتصاد بدون رانت نفت است؛ به این معنا که مناطق آزاد تاکنون رنالی در منابع بودجه ای عمومی کشور بهره نبرده و هزینه های جاری و عمرانی خود را از محل درآمدهای خود تأمین کرده اند. نکته حائز اهمیت اینکه طی سه دهه گذشته مناطق آزاد اثبات کننده این واقعیت بودند که می‌توان از خدمات عمومی تا ایجاد زیر ساخت های ضروری برای هر گونه فعالیت را بدون توجه به درآمدهای ناشی از خام فروشی و صادرات نفت به اجرا درآورد و این مهم الگویی عملیاتی برای حکمرانی ایرانی در قرن پانزدهم محسوب می‌شود.

پایامد الگوسازی مدیریت بدون رانت نفت، تکیه بر منابع در آمدی ناشی از رونق فضای کسب و کار و فعالیت‌های اقتصادی در مناطق آزاد است. براین اساس یکی دیگر از راهبردها و دغدغه های مهم مقام معظم رهبری و اقتصاددانان کشورمان در خصوص بهره گیری از ظرفیت ها و توانمندی های بخش خصوصی در این مناطق قابل مشاهده است. در واقع، خلاف آمد جریان حکمرانی داخلی، عمده منابع بودجه ای سازمان های عامل مناطق آزاد برآمده از سرمایه گذاران بوده و این مهم تا حقوق و...مدیران و پرسنل این سازمان ها را به خود اختصاص می دهد. تالی این مهم تغییر مدل و الگوی رفتار دولت و مردم، از خود ولی نعمت و خود قیم پنداری نسبت به جامعه، به همکار و هم سود (همسو-هم افزا) است؛ موضوعی که در فرهنگ مدیریتی کشورمان الزامی حیاتی است.

در مباحث آمایش سرزمینی، با بهره مندی مناطق آزاد از مزایا و معافیت های قانونی و ظرفیت های پیش گفته، دارای مزیت رقابتی تبدیل به خوشه صنعتی شده با تکیه بر توانمندی های مختلف تولیدی – صنعتی، کشاورزی و...است.اثر نامعاید خود و استان های همجوار هستند. از سوی دیگر به دلیل فاصله اندک با مرزهای ورودی – خروجی کالا (گمرک بنادر، فرودگاه و...)، با مراکز فرآوری کالا (شهرک های صنعتی) در محدوده مناطق آزاد، هزینه تمام شده تولید و ت تبع آن عرضه محصولات تولیدی این مناطق در بازارهای بین المللی بسیار کمتر از سرزمین اصلی بوده و این نکته امکان رقابت آنها در سبد مصرف کنندگان خارجی افزایش می دهد. عنایت داشته باشیم اگر این فاصله در مناطق آزاد چند متر تا چند کیلومتر است، در سرزمین اصلی این رقم از چند صد تا بالغ بر ۱۷۰۰ کیلومتر را شامل می شود.

از دیگر مزایای مناطق آزاد کشورمان را می توان واقع شدن در مسیر کریدورهای بین المللی و توانمندی برای ترسیم راهگزارهای ترانزیتی میان کشورهای چهارسوی کشورمان عنوان کرد. ظرفیتی که می تواند به مزیت رقابتی کشورمان در تقابل با تحدیدات تحریمی امریکا و تهدیدات کریدوری رقبای منطقه ای، تبدیل شود. این مهم زمانی اهمیت پیدا می کند که مزایا و معافیت های قانونی مناطق آزاد را به ظرفیت های پیش گفته اضافه کنیم.

همچنین گسترش همکاری های منطقه ای در قالب نهادهای بین المللی چون اتحادیه اقتصادی اوراسیا، سازمان همکاری اقتصادی اکو، شانگهای، و حتی بریکس از دیگر فرصت های مناطق آزاد در دیپلماسی اقتصادی و ترانزیتی محسوب می شوند، چراکه مناطق آزاد، قابلیت ابفای نقش سر فصل و موضوع همکاری فی مابین در چارچوب چندجانبه گرایی در عرصه جهانی شدن اقتصاد و مناسبات بین المللی را دارند.

در واقع تقارن های مناطق آزاد با سه کشور چین، هند و روسیه در قالب کریدوری، و نهادهای پیش گفته به بازنگری دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران در معادلات منطقه ای توان مضاعف و قدرت توازن بخش می دهد. از سوی دیگر تکمیل کننده مباحث پیش گفته امکان ایجاد ارزش افزوده برای حضور کسب و کارهای نوین است.

مشاغل بدون مرزی که با تکیه بر دانش های نوین و توانمندی های افراد، به اشتراک دانش و فنون مختلف اقدام کرده و با توجه به کیفیت نیروی انسانی و موقعیت جغرافیایی کشورمان، مناطق آزاد می توانند ایران را به مرکز ثقل حضور و همکاری های مشترک نهادهای دانشگاهی، علمی – پژوهشی، شرکت های نوآور-فناور و دانش شهر (سیلیکون ولی) و برپایی دوره های آموزشی – تخصصی در سطح منطقه و برای کشورهای همسایه تبدیل کنند."*

۳۰ سال حضور مستمر و فعال در عرصه مطبوعات

و رویدادهای خبری کیش

اقتصاد کیش

روزنامه